

(Duration: 2 Hours)

(Marks: 60)

- N.B. -
- 1) All questions are compulsory
 - 2) Figures to the right indicate full marks
 - 3) Draw neat diagrams wherever necessary.
- Q.1 Answer the following questions :- (10)**
- a) Critically examine the theory of revealed preference.
- OR**
- b) What is indirect utility function? explain with diagram.
- Q.2 Answer the following questions :- (10)**
- a) Explain production function under varying proportions.
- OR**
- b) Explain the short run cost curves.
- Q.3 Answer the following questions :- (10)**
- a) Explain the short run equilibrium of the market.
- OR**
- b) Discuss Marshallian approach of stability of equilibrium.
- Q.4 Answer the following questions :- (10)**
- a) Examine the pareto optimality criteria of social welfare.
- OR**
- b) What is market failure? Discuss, how the market fails due to externalities?
- Q.5 Write short note :- (20)**
- a) Utility maximization problem
 - b) Types of production function
 - b) Market demand curve
 - d) The second fundamental theorem of welfare economics
- OR**
- Q. 5 Select the best answer from the given options and rewrite the statement.**
- i) Increasing prices and income by the same multiplicative factor leaves the..... set unchanged
 - a) Income set
 - b) Goods set
 - c) Price set
 - d) Feasible set
 - ii) The total effect of a price change of a commodity is.....
 - a) Substitution effect + price effect
 - b) Substitution effect + income effect
 - c) Substitution effect + demonstration effect
 - d) Substitution effect – income effect

- iii) Slope of budget line is.....
- a) P_x / P_y
 - b) P_y / P_x
 - c) $P_x + P_y$
 - d) $P_x - P_y$
- iv) Slutsky equation deals with decomposition of
- a) Price effect into substitution and income effects
 - b) Goods with superior and inferior goods
 - c) Goods into necessities and luxuries
 - d) Consumer and producer surplus.
- v) According to.....every consumer is trying to maximize their utility.
- a) Prof. J. R. Hicks
 - b) Prof. R. Stone
 - c) Prof. J.B. Say
 - d) Prof. J. S. mill
- vi)is the relationship between the rate of inputs and output of production services of product.
- a) Production function
 - b) Selling function.
 - c) Saving function
 - d) Investment function
- vii)studied the man manufacturing industry in United States and presented the production function.
- a) Prof. Cobb and Douglas
 - b) Prof. Stonier and Hague
 - c) Prof. Keynes and Carver
 - d) Prof. Druker and Hawley
- viii) Inproduction function some factors are fixed and Some factors are variable.
- a) Short term.
 - b) Long term
 - c) Mid term
 - d) Mid and long term.
- ix) In the short run, the slope of total cost curve is the same as slope of.....
- a) Average variable cost
 - b) Total fixed cost
 - c) Total Variable cost
 - d) Average fixed cost

- x) Thecurve is similar to the English letter U but is of a diffuse nature.
- a) Short run average cost
 - b) Long run average cost
 - c) Short run marginal cost
 - d) Long run marginal cost
- xi) The market supply curve slope is
- a) Positive
 - b) Negative
 - c) Parallel to X axis
 - d) Parallel to Y axis
- xii) refers to a table which shows various quantities of a commodity, offered for sale by all the sellers in the market at different prices during a given period of time.
- a) Expansion in supply.
 - b) Market demand schedule
 - c) Market supply schedule.
 - d) Contraction of supply
- xiii) Market demand is an aggregate of purchasing by buyers.
- a) Some
 - b) All
 - c) One
 - d) Two
- xiv) Is a necessary condition for the long term equilibrium of the industry (market) in perfect competition.
- a) $LFC = LMC$
 - b) $LMC = LMR$
 - c) $LFC = LVC$
 - d) $LTC = LTR$
- xv) Is an approach where quantities are adjusted instead of prices.
- a) Marshall's quantity adjustment approach
 - b) Walara's quantity adjustment approach
 - c) Pareto's quantity adjustment approach
 - d) Keynes quantity adjustment approach

- xvi) The theory of General equilibrium is the theory of.....among all parts of the economy.
- a) Inverse relation
 - b) Direct relation
 - c) Inter relationship
 - d) Linear relation
- xvii) To achieve paroto's efficiency in resource allocation the.....rate between the two units should be the same in the firms producing those two commodities.
- a) MMT
 - b) MRT
 - c) MRS
 - d) MRTS.
- xviii) The first theorem of welfare economics draws a relationship between the two concepts and
- a) Pareto optimality, partial equilibrium
 - b) Pareto optimality, competitive equilibrium
 - c) Pareto optimality, existence problem
 - d) Pareto optimality, stability problem
- xix) is a major cause of market
- a) Public goods
 - b) Private goods
 - c) Giffen goods
 - d) Capital goods
- xx)are goods that benefit every one and their availability is not diminished by the consumption of many people at the same time.
- a) Private goods
 - b) Public goods
 - c) Capital goods
 - d) Consumption goods

(मराठी रूपांतर)

वेळ: २ तास

गुण: ६०

सूचना :-

- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
- 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
- 3) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.

प्र. 1 खालील प्रश्न सोडवा.

(10)

अ) प्रकट पसंती सिद्धांताचे टिकात्मक परीक्षण करा

किंवा

ब) अप्रत्यक्ष उपयोगिता फलन म्हणजे काय? आकृतीच्या सहाय्याने स्पष्ट करा.

प्र. 2 खालील प्रश्न सोडवा.

(10)

अ) बदलत्या प्रमाणातील उत्पादन फलन स्पष्ट करा.

किंवा

ब) अल्पकालीन खर्च वक्र स्पष्ट करा.

प्र. 3 खालील प्रश्न सोडवा.

(10)

अ) बाजाराचा अल्पकालीन समतोल स्पष्ट करा.

किंवा

ब) समतोलाची स्थिरता याविषयीचा मार्शलचा दृष्टीकोन स्पष्ट करा.

प्र. 4 खालील प्रश्न सोडवा.

(10)

अ) सामाजिक कल्याणाच्या पॅरेटो पर्यायिता निकषांचे परीक्षण करा.

किंवा

ब) बाजार अपयश म्हणजे काय? बाह्यतांमुळे बाजार अपयशी कसा होतो? चर्चा करा.

प्र. 5 टिपा लिहा.

(10)

अ) उपयोगिता महत्तमीकरणाची समस्या

ब) उत्पादन फलनाचे प्रकार

क) बाजार मागणी वक्र

ड) कल्याणकारी अर्थशास्त्राचे दुसरे प्राथमिक प्रमेय

किंवा

प्र. 5 दिलेल्या पर्यायातून योग्य उत्तराची निवड करून वाक्य पुन्हा लिहा.

- 1) समान गुणाकार घटकाने वाढल्या किंमती आणि उत्पन्नामुळेची श्रेणी अपरिवर्तित राहते.
 अ) उत्पन्न संच
 ब) वस्तू संच
 क) किंमत संच
 ड) व्यवहार्य संच
- 2) एखाद्या वस्तूच्या किंमतीतील बदलाचा एकूण परिणाम..... असतो.
 अ) पर्यायता परिणाम + किंमत परिणाम
 ब) पर्यायता परिणाम + उत्पन्न परिणाम
 क) पर्यायता परिणाम + प्रात्याक्षिक परिणाम
 ड) पर्यायता परिमाण – उत्पन्न परिणाम
- 3) अंदाजपत्रक रेषेचा उतार आहे.
 अ) P_x / P_y
 ब) P_y / P_x
 क) $P_x + P_y$
 ड) $P_x - P_y$
- 4) स्लटस्की समीकरण च्या विघटनाशी संबंधित आहे.
 अ) पर्यायता आणि उत्पन्न परिणामांमध्ये किंमतीचा परिणाम
 ब) उत्कृष्ट आणि निकृष्ट वस्तूंसह वस्तू
 क) आवश्यक वस्तू व चैनीच्या वस्तू
 ड) उपभोक्ता आणि उत्पादक लाभाधिक्य
- 5)यांच्या मते प्रत्येक उपभोक्ता आपली उपयोगिता महत्तम करण्याचा प्रयत्न करित असतो.
 अ) प्रा. जे. आर. हिक्स
 ब) प्रा. आर. स्टोन
 क) प्रा. जे. बी. से
 ड) प्रा. जे. एस. मिल
- 6) उत्पादन सेवांच्या आदानाचा दर आणि प्रदानाचा दर यांच्यात असणाऱ्या संबंधाला म्हणतात.
 अ) उत्पादन फलन
 ब) विक्री फलन
 क) बचत फलन
 ड) गुंतवणूक फलन

- 7)यांनी अमेरिकेतील कारखाना उद्योगाचा अभ्यास करून उत्पादन फलन मांडले.
अ) प्रा. कॉब आणि प्रा. डग्लस
ब) प्रा.स्टोनीयर आणि हेग
क) प्रा.केन्स आणि कार्व्हर
ड) प्रा.इकर आणि हॉले
- 8)उत्पादन फलनात उत्पादनाचे काही घटक स्थिर तर काही घटक बदलते असतात.
अ) अल्पकालीन
ब) दीर्घकालीन
क) मध्यमकालीन
ड) मध्यम व दीर्घकालीन
- 9) अल्पकालामध्ये एकूण खर्च वक्राचा आकार व.....चा आकार सारखा असतो.
अ) सरासरी बदलता खर्च
ब) एकूण स्थिर खर्च
क) एकूण बदलता खर्च
ड) सरासरी स्थिर खर्च
- 10)वक्र हा इंग्रजी U अक्षरासारखा परंतु पसरट स्वरुपाचा असतो.
अ) अल्पकालीन सरासरी खर्च
ब) दीर्घकालीन सरासरी खर्च
क) अल्पकालीन सीमांत खर्च
ड) दीर्घकालीन सीमांत खर्च
- 11) बाजार पुरवठा वक्राचा आकार असतो.
अ) धनात्मक
ब) ऋणात्मक
क) क्ष अक्षाला समांतर
ड) य अक्षाला समांतर
- 12) विशिष्ट कालावधीत विविध किंमत पातळीला बाजारातील सर्व विक्रेत्यांनी विक्रीसाठी आणलेल्या वस्तूची नगसंख्या दर्शविणारे पत्रक म्हणजेच.....होय
अ) पुरवठ्याचा विस्तार
ब) बाजार मागणी पत्रक
क) बाजार पुरवठा पत्रक
ड) पुरवठा संकोच

- 13) बाजार मागणी ही ग्राहकांनी केलेली एकूण मागणी होय.
अ) काही
ब) सर्व
क) एक
ड) दोन
- 14) पूर्ण स्पर्धेतील उद्योगाच्या (बाजारच्या) दीर्घकालीन समतोलसाठी ही एक आवश्यक अट आहे.
अ) स्थिर खर्च = दीर्घकालीन सीमान्त प्राप्ती
ब) दीर्घकालीन सीमान्त खर्च = दीर्घकालीन सीमान्त प्राप्ती
क) दीर्घकालीन स्थिर खर्च = दीर्घकालीन बदलता खर्च
ड) दीर्घकालीन एकूण खर्च = दीर्घकालीन एकूण प्राप्ती
- 15) हा एक दृष्टीकोन आहे जेथे किंमती ऐवजी परिमाण समायोजित केले जाते.
अ) मार्शलचा परिमाण समायोजन दृष्टीकोन
ब) वॉलराचा परिमाण समायोजन दृष्टीकोन
क) पॅरेटोचा परिमाण समायोजन दृष्टीकोन
ड) केन्सचा परिमाण समायोजन दृष्टीकोन
- 16) सर्वसाधारण समतोलचा सिद्धान्त म्हणजेच अर्थव्यवस्थेच्या सर्व घटकांच्या चा सिद्धान्त होय.
अ) व्यस्त संबंध
ब) प्रत्यक्ष संबंध
क) आंतर संबंध
ड) रेखीय संबंध
- 17) घटक वितरणात पॅरेटोची कार्यक्षमता साध्य घेण्यासाठी दोन घटकांतील.....
दर त्या दोन वस्तूंचे उत्पादन करणाऱ्या उत्पादन संस्थांमध्ये सारखाच असला पाहिजे.
अ) सीमांत व्यवस्थापन
ब) सीमांत हस्तांतरण
क) सीमांत पर्यायता
ड) सीमांत तांत्रिक पर्यायता

18) कल्याण अर्थशास्त्राचे प्रथम प्रमेय ----- आणि ----- या दोन संकल्पनामधील संबंध रेखाटते.

- अ) पॅरोटो इष्टतमता आणि आंशिक समतोल
- ब) पॅरोटो इष्टतमता आणि स्पर्धात्मक समतोल
- क) पॅरोटो इष्टतमता आणि अस्तित्वाची समस्या
- ड) पॅरोटो इष्टतमता आणि स्थिरतेची समस्या

19) ----- हे बाजार अपयशाचे महत्त्वाचे कारण आहे.

- अ) सार्वजनिक वस्तू
- ब) खाजगी वस्तू
- क) गिफेन वस्तू
- ड) भांडवली वस्तू

20) ----या अशा वस्तू असतात ज्या प्रत्येकाला लाभ मिळवून देतात आणि त्याची उपलब्धता एकाच वेळेस अनेक व्यक्तींकडून उपभोग घेतल्याने कमी होत नाही.

- अ) खाजगी वस्तू
- ब) सार्वजनिक वस्तू
- क) भांडवली वस्तू
- ड) उपभोग्य वस्तू
